

Завдання для самостійної роботи з дисципліни «Земельна політика ОТГ»

Завдання 1.

1. Структура земельних угідь України та ЄС принципово відрізняється (табл. 1). Зробіть детальне аналітичне пояснення відмінностей та обґрунтуйте свої власні висновки.

Таблиця 1. Порівняння структури земельних угідь ЄС та України (округлені дані)

Показник	ЄС	Україна
Лісистість в загальній структурі земельних угідь	37 %	16 %
Лучно-степові екосистеми в загальній структурі земельних угідь	18 %	13 %
Сільськогосподарські землі в загальній структурі земельних угідь	42 %	71 %
Орні землі в загальній структурі земельних угідь	25 %	57 %
Рівень розораності сільськогосподарських угідь	56 %	79 %
Екстенсивні угіддя (пасовища, сіножаті) в структурі сільськогосподарських угідь	25 %	18 %
Густота населення, осіб/км ²	116	75
Природоохоронні території	26 %	6,7 %

1. Домінуючий вплив агросектора у формуванні земельної політики віддаляє Україну від країн ЄС за моделлю розвитку та екологічною політикою. Чи погоджуєтесь ви з таким твердженням?

Завдання 2.

Згідно зі ст.4 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» «*Території природних заповідників, заповідні зони біосферних заповідників, землі та інші природні ресурси, надані національним природним паркам, є власністю Українського народу*», тобто перебувають у державній власності. В інших формах власності можуть перебувати об'єкти ПЗФ місцевого значення та окремі території біосферних заповідників та національних парків, що не входять до заповідних ядер. Отже, створення великих загальнонаціональних об'єктів ПЗФ є прерогативою держави і залежить від відповідної наявності земель державної власності.

Завдання: Яка ваша власна думка з цього питання? Дайте змістовну письмову відповідь та зробіть висновки.

Завдання 3.

Незважаючи на проблеми зі створенням національних парків у Польщі, у цій країні принаймні є значні території загальноєвропейської екомережі Natura 2000, які мають «іммунітет» щодо децентралізації. В Україні територій з подібним статусом офіційно досі немає. Щоб побачити аналогічний шлях розвитку ПЗФ України, достатньо проаналізувати, які саме національні парки створюються в Україні після початку децентралізації: всі вони є лісовими, адже лише ліси досі лишаються великими ділянками природи, що перебувають у державній власності. При цьому такий дисбаланс призводить до напруження із лісокористувачами та ще більше поглиблює проблему, озвучену вище: природа залишається там, де створюються об'єкти ПЗФ, але зникає на ділянках, які не отримують природоохоронного статусу.

Завдання: Яка ваша власна думка з цього питання? Дайте змістовну письмову відповідь та зробіть висновки.

Завдання 4.

Консервація земель потребує обов'язкового землеустрою згідно з п. «Д» ст. 20 Закону України «Про землеустрій», що призводить до зайвого ускладнення процедури

консервації та додаткових фінансових витрат на неї. Після того як Закон України «Про внесення змін до Земельного кодексу України та інших законодавчих актів щодо удосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» від 28.04.2021 р. № 1423-IX дозволив проводити консервацію через ренатуралізацію (тобто через самозаростання ділянки), вимоги до робочих проєктів землеустрою для консервації земель, прописані в ст. 54 Закону України «Про землеустрій», виглядають дещо нелогічно. Щоб просто припинити обробіток землі і залишити ділянку в спокої, потрібно розробляти проєкт землеустрою, який повинен включати: завдання на складання робочого проєкту землеустрою; пояснювальну записку; характеристику природних та агрокліматичних умов відповідної території; матеріали ґрунтових та інших обстежень; матеріали геодезичних вишукувань та землевпорядного проєктування; техніко-економічні показники робочого проєкту землеустрою; проєктні рішення з визначення комплексу заходів та обсягу робіт з охорони земель; розрахунки кошторисної вартості щодо впровадження запроєктованих заходів з охорони земель; плани запроєктованих заходів; матеріали перенесення проєкту в натуру (на місцевість).

Наступною проблемою є необов'язковість консервації. Відповідно до ст. 51 Закону України «Про охорону земель», землі консервуються на підставі договорів з власниками земельних ділянок, а згідно зі ст. 638 Цивільного кодексу України договір може бути укладеним, лише якщо сторони в належній формі досягли згоди з усіх істотних умов договору. Тобто, якщо власник ділянки не згоден з умовами договору на консервацію, то він має право його не підписувати, відповідно він не зобов'язаний припиняти її господарське використання. Перепоною для появи такого бажання у землевласника також слугує ст. 55 Закону України «Про охорону земель», згідно з якою робочі проєкти із землеустрою щодо консервації оплачуються землевласником або землекористувачем.

Оскільки підзаконні акти розробляються на основі чинного законодавства, то Порядок консервації земель, чи то попередній, чи то нинішній, чи майбутній апріорі не здатний суттєво спростити консервацію земель або спонукати до неї, адже не може «стрибнути вище голови», тобто норм, що прописані у згаданих вище законах.

Завдання: Чи можете ви висловити свої власні думки щодо Порядку консервації земель в Україні? Що ви вважаєте вірним, а що ні? Дайте змістовну письмову відповідь щодо проблем консервації земельних ділянок в Україні.